

Дисципліна з підготовки магістра:
Сестринська практика

Спеціальність	221 Стоматологія
Освітня програма	ОПП Стоматологія (2022)
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Навчальний рік	2025- 2026
Статус дисципліни	обов'язкова / циклу професійної підготовки
Мова викладання	українська, англійська
Загальне навантаження	3,0
Курс / семестр	2 курс / IV семестри
Укладач (і)	Наталія БАБІЙЧУК, старший викладач
Викладач (і), гостьові лектори	Едуард БЕЛЯЄВ, к. мед. н., доцент Альона ГЛУШАК, к. мед. н., доцент Богдан КОМНАЦЬКИЙ, к. мед. н., доцент Ольга КОЦЮРА, к. мед. н., доцент Олександр ПРОКОПЕНКО, PhD, доцент Ольга ТАТАРІНА, к. мед. н., доцент Володимир ОРЛОВСЬКИЙ, к. мед. н., доцент В'ячеслав КОСТЮК, PhD, асистент Андрій ЮР, асистент Оксана ВАЛЬЧУК, асистент Наталія БАБІЙЧУК, старший викладач Віталій МУНТЯН, старший викладач Олена РОМАШКІНА, старший викладач
Місце проведення, контакти	Кафедра ортопедичної стоматології Адреса: 22028, м. Вінниця, вул. Героїв поліції, 34 (вхід з території університету). ort.stom@vnmu.edu.ua Сайт: www.vnmu.edu.ua

1. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

АНОТАЦІЯ

Основним фокусом програми є отримання знань з дисципліни «Сестринська практика», вивчення якої необхідне для успішного засвоєння дисциплін професійної підготовки.

Сестринська практика для 2 курсу - це навчальна дисципліна, що складається з чотирьох модулів, а саме ортопедичної, терапевтичної, хірургічної стоматології та стоматології дитячого віку.

Сестринська практика в терапевтичній, ортопедичній, хірургічній стоматології та стоматології дитячого віку – методи цих складових частин спрямовані на оволодіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації у стоматології, застосування основних принципів асептики, антисептики, виконання необхідних стоматологічних маніпуляцій при роботі у відділеннях стоматологічного лікувального закладу, набуття та удосконалення професійних навичок медичної сестри стоматологічної клініки на прийомі

Пререквізити освітнього компонента:

- а) ґрунтується на попередньому вивченні студентами анатомії людини; гістології, ембріології та цитології, медичної біології, медичної хімії, біологічної та біоорганічної хімії, медичної фізики, мікробіології, вірусології та імунології й інтегрується з цими дисциплінами;
- б) базується на вивченні студентами пропедевтичних дисциплін стоматологічного профілю: пропедевтики терапевтичної стоматології і пропедевтики дитячої терапевтичної стоматології та інтегрується з цими дисциплінами.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ

Метою викладання навчальної дисципліни «Сестринська практика» є:

- забезпечення підготовки студентів до професійної діяльності з догляду за хворими терапевтичного та хірургічного профілів;
- роботі на посаді середнього медичного персоналу в терапевтичному, хірургічному, ортопедичному відділеннях стоматологічної поліклініки та в дитячій стоматологічній поліклініці;
- демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації;
- застосовувати основні принципи асептики та антисептики в клініці стоматології;
- набуття та удосконалення професійних навичок медичної сестри стоматологічної клініки.

Основними завданнями вивчення навчальної є:

- демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації у стоматології;
- застосовувати основні принципи, аспекти використання антисептиків, знеболювання;
- вирізняти особливості застосування принципів асептики та антисептики в клініці стоматології;
- набуття та удосконалення професійних навичок медичної сестри стоматологічної клініки.

Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна:

- *інтегральна компетентність*: здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі охорони здоров'я за спеціальністю «Стоматологія» у професійній діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень і/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

– *загальні компетентності (ЗК)*:

- ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК3. Здатність застосовувати знання у практичній діяльності.
- ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК7. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК8. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації..
- ЗК9. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК11. Здатність працювати в команді.
- ЗК13. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

– *спеціальні (фахові, предметні) компетентності (ФК)*:

- ФК1. Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні данні.
- ФК2. Спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень.
- ФК3. Спроможність планувати та проводити заходи із профілактики захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.
- ФК10. Спроможність до організації та проведення лікувально-евакуаційних заходів.

ФК11. Спроможність до визначення тактики, методів та надання екстреної медичної допомоги.

ФК14. Спроможність ведення нормативної медичної документації..

Постреквізити освітнього компонента: закладає основи вивчення студентами таких клінічних дисциплін, як ортопедична стоматологія, терапевтична стоматологія, ортодонтія, хірургічна стоматологія, дентальна імплантологія..

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Після успішного вивчення дисципліни здобувач зможе:

ПРН 1. Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми (за списком 1, П.17, 23, 37, 39, 40, 46, 50); за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати вірогідний нозологічний або синдромний попередній клінічний діагноз стоматологічного захворювання (за списком 2, П.4).

ПРН 2. Збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів щелепно-лицевої ділянки, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (за списком 5, П.4, 11, 14).

ПРН 5. Встановлювати діагноз невідкладних станів за будь-яких обставин (вдома, на вулиці, у лікувальній установі), в умовах надзвичайної ситуації, воєнного стану, нестачі інформації та обмеженого часу (за списком 4, усі пункти).

ПРН 13. Визначати тактику надання екстреної медичної допомоги, використовуючи рекомендовані алгоритми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану в умовах обмеженого часу (за списком 4, усі пункти).

ПРН 19. Дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності.

ПРН 23. Виконувати маніпуляції надання екстреної медичної допомоги, використовуючи стандартні схеми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану (за списком 4) в умовах обмеженого часу (за списками 6, усі пункти; 7, П. 4, 7, 15, 16, 19, 24, 25, 26, 27, 35, 43).

Результати навчання: У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен *знати:*
Сестринська практика з терапевтичної стоматології:

- принципи медичної деонтології;
- принципи організації роботи стоматологічного відділення терапевтичного профілю;
- клініку та правила надання першої медичної допомоги при невідкладних станах, що виникають в клініці терапевтичної стоматології;
- правила техніки безпеки на робочому місці в клініці терапевтичної стоматології;
- правила оформлення медичної документації;
- інструментарій для обстеження і лікування стоматологічних хворих;
- правила обробки обладнання та стерилізації стоматологічного інструментарію;
- пломбувальні матеріали, методики їх приготування для роботи.

вміти:

- демонструвати володіння основними принципами медичної деонтології;
- визначати завдання та обов'язки медичної сестри;
- демонструвати володіння навичками надання першої медичної допомоги при невідкладних станах, що виникають в клініці терапевтичної стоматології;
- демонструвати знання щодо дотримування правил техніки безпеки на робочому місці в клініці терапевтичної стоматології;
- проводити оформлення медичної документації;
- демонструвати знання інструментарію для обстеження та лікування стоматологічних хворих;
- проводити обробку обладнання та стерилізацію стоматологічного інструментарію;

- приготувати для роботи різні види пломбувальних матеріалів.

Сестринська практика з ортопедичної стоматології:

знати:

- накази СЕС, що регламентують діяльність клініки ортопедичної стоматології;
- основні принципи медичної етики та деонтології в ортопедичній стоматології;
- завдання та обов'язки медичної сестри стоматологічного відділення ортопедичного профілю;
- принципи організації роботи стоматологічного відділення ортопедичного профілю;
- правила техніки безпеки на робочому місці;
- правила заповнення медичної документації;
- поняття асептики та антисептики, правила обробки обладнання та стерилізації;
- інструментарій та обладнання ортопедичного відділення;
- алгоритми надання першої медичної допомоги при невідкладних станах, які виникають у клініці ортопедичної стоматології.

вміти:

- приготувати фіксаційний матеріал, вносити його в конструкцію;
- приготувати фіксаційний матеріал подвійного твердіння, вносити його в ортопедичну конструкцію та правильно його полімеризувати;
- замішувати гіпс для отримання повного анатомічного відбитку;
- готувати альгінатний відбитковий матеріал для отримання повного анатомічного відбитку;
- приготувати базову та коригуючу силіконову маси для отримання двошарового двоетапного відбитку;
- готувати базову та коригуючу силіконову маси для отримання двошарового одно етапного відбитку;
- готувати дезінфікуючі розчини та проводити санітарну обробку приміщень;
- надати першу медичну допомогу при невідкладних станах, які виникають у клініці ортопедичної стоматології.
- провести дослідження пульсу та вимірювати артеріальний тиск у пацієнтів.

Сестринська практика з хірургічної стоматології:

знати:

- знати санітарно – гігієнічні вимоги до структури та облаштування відділень хірургічної стоматології та щелепо – лицевой хірургії;
- організувати підготовку пацієнта до планового та невідкладного хірургічного втручання;
- організувати догляд за хворими після оперативного втручання.
- засвоїти методи обробки рук хірурга та операційного поля;

вміти:

- оволодіти основними положеннями етики та деонтології у хірургічній стоматології та щелепо – лицевой хірургії;
- оволодіти методами та засобами асептики і антисептики;
- декларувати правила роботи в операційній;
- вміти правильно організовувати роботу чистої та гнійної перев'язочних;
- продемонструвати підготовку перев'язувального матеріалу, операційної білизни, хірургічного інструментарію;
- продемонструвати накладання асептичних пов'язок;
- пояснити особливості догляду за хворими після оперативних втручання на голові та шиї і в ротовій порожнині;

Сестринська практика в дитячій стоматології:

знати:

- принципи медичної деонтології;
- принципи організації роботи дитячого стоматологічного відділення;

- клініку та правила надання першої медичної допомоги при невідкладних станах, що виникають в клініці дитячої стоматології;
- правила техніки безпеки на робочому місці в клініці дитячої стоматології;
- правила оформлення медичної документації;
- інструментарій для обстеження та лікування стоматологічних хворих;
- правила обробки обладнання та стерилізації стоматологічного інструментарію;
- пломбувальні матеріали, методики їх приготування для роботи.

вміти:

- демонструвати володіння основними принципами медичної деонтології;
- визначати завдання та обов'язки медичної сестри;
- демонструвати володіння навичками проведення фізіотерапевтичних процедур;
- демонструвати знання щодо дотримувannya правил техніки безпеки на робочому місці в клініці дитячої стоматології;
- демонструвати знання інструментарію для обстеження та лікування стоматологічних хворих;
- підготувати стоматологічний інструментарій та матеріал до стерилізації ;
- оволодіти навичками стерилізації стоматологічного інструментарію та обладнання;
- приготувати робоче місце лікаря-стоматолога.

3. ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ЇХ ОБСЯГ

Вид занять	Години
Лекції:	-
Практичні заняття:	32
Самостійна роботи:	58
Всього	90

4. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№	Назви модулів і тем
Модуль 1. «Сестринська практика в терапевтичній стоматології»	
1	Організація роботи стоматологічного відділення терапевтичного профілю. Етика і деонтологія в стоматології.
2	Правила техніки безпеки у роботі стоматологічного відділення. Невідкладні стани у клініці терапевтичної стоматології.
3	Медична документація стоматологічного прийому. Стоматологічний інструментарій. Правила асептики та антисептики в стоматології.
4	Пломбувальні матеріали: класифікація, показання до застосування, методика приготування. Матеріали для пломбування кореневих каналів: класифікація, показання до застосування, методика приготування. Підведення підсумку практичних навичок. ПК диференційований залік.
Модуль 2. «Сестринська практика в ортопедичній стоматології»	
1	Організація стоматологічного відділення ортопедичної стоматології. Професійні обов'язки медичної сестри ортопедичного відділення. Етика та деонтологія в клініці ортопедичної стоматології.
2	Дезінфекція та стерилізація інструментарію у ортопедичній стоматології. Техніка безпеки в ортопедичному відділенні. Обробка та утилізація одноразового інструментарію та одноразових відбиткових ложок. Методи приготування та зберігання відбиткових матеріалів у ортопедичній стоматології.
3	Обробка відбитків в ортопедичній стоматології. Техніка отримання моделей в клініці ортопедичної стоматології. Стоматологічні матеріали для фіксації ортопедичних конструкцій. Правила приготування матеріалів для фіксації.
4	Діагностування та перша допомога при невідкладних станах у клініці ортопедичної

	стоматології. Підведення підсумку практичних навичок. ПК диференційований залік.
Модуль 3. «Сестринська практика в хірургічній стоматології»	
1	Введення в хірургічну стоматологію. Гігієна у хірургічному стаціонарі. Робота середнього медичного персоналу в умовах хірургічного відділення. Хірургічна операція, підготовка хворих до операцій в щелепно-лицевій ділянці.
2	Організація роботи у чистій перев'язочній. Особливості десмургії у щелепно-лицевій хірургії, перев'язочний матеріал. Пов'язки на голову, шию. Догляд за хворими оперованими на голові та шиї і органах ротової порожнини. Антисептика. Догляд за хворими з гнійною патологією щелепно-лищевої ділянки.
3	Асептика. Організація роботи в операційній. Стерилізація перев'язочного матеріалу та операційної білизни. Хірургічна обробка рук хірурга та операційного поля. Організація роботи в стерилізаційній. Підготовка і стерилізація хірургічного інструментарію. Стерилізація шовного матеріалу.
4	ПК диференційований залік.
Модуль 4. «Сестринська практика в дитячій стоматології»	
1	Санітарно протиепідемічний режим в стоматології. Поняття асептики та антисептики. Передстерилізаційне очищення, стерилізація та дезінфекція.
2	Обробка стоматологічного інструментарію та обладнання в стоматологічному кабінеті. Прибирання приміщень в стоматологічному відділенні.
3	Організація роботи фізіотерапевтичного кабінету. Організація роботи рентгенологічного кабінету.
4	Вимоги щодо особистої гігієни медичного персоналу стоматологічного відділення. ПК диференційований залік.

5. ФОРМИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Поточний контроль на практичних заняттях	<u>Методи</u> : усне або письмове опитування та тестування, комп'ютерне опитування та тестування, розв'язання ситуаційних задач
Підсумковий контроль дисципліни – залік	Проводиться на останньому практичному занятті і встановлюється за поточною успішністю відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова» https://vnmu.edu.ua/Загальна інформація/Основні документи або https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf
*Підсумковий контроль дисципліни – диференційований залік	Проводиться на останньому практичному занятті і оцінюється відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова» https://vnmu.edu.ua/Загальна інформація/Основні документи або https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf
** Підсумковий контроль - іспит	Проводиться під час екзаменаційної сесії за графіком іспитів (і оцінюється відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова» https://vnmu.edu.ua/Загальна інформація/Основні документи або https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf
Засоби діагностики успішності навчання	Теоретичні питання, тести, клінічно-орієнтовані ситуаційні завдання, практичні завдання, демонстрація практичних навичок

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання знань здійснюється згідно чинного Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М. І. Пирогова ([https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc\(2026\).pdf](https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf))

Поточний контроль	За системою традиційних оцінок: 5 «відмінно», 4 «добре», 3 «задовільно», 2 «незадовільно»
-------------------	--

Проміжні контролю	За системою традиційних оцінок
Контроль практичних навичок	За системою традиційних оцінок
Залік	За 200-бальною шкалою (середня арифметична оцінка за семестр конвертується в бали) Зараховано: від 122 до 200 балів Не зараховано: менше 122 балів
Підсумковий контроль з дисципліни	Сума балів за екзаменаційне тестування (12-20 балів) та усне опитування (38-60 балів) Оцінка за іспит: 71-80 балів – «відмінно» 61-70 балів – «добре» 50-60 балів – «задовільно» Менше 50 балів – «не задовільно»/не склав
Оцінювання дисципліни:	Поточна успішність – від 72 до 120 балів (конвертація середньої традиційної оцінки за практичні заняття за 120-бальною шкалою): 60% оцінки за дисципліну Підсумковий контроль – від 50 до 80 балів: 40% оцінки за дисципліну Індивідуальна робота – від 1 до 12 балів Сумарно від 122 до 200 балів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
180-200	A	відмінно	зараховано
170-179,99	B	добре	
160-169,99	C		
141-159,99	D	задовільно	
122-140,99	E	задовільно	
60-121,99	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-59,99	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання засвоєння знань студента де

Оцінювання усної/письмової відповіді під час поточного контролю

Оцінка "відмінно" виставляється у випадку, коли здобувач знає зміст теми заняття у повному обсязі, ілюструючи відповіді різноманітними прикладами; дає вичерпні, точні та ясні відповіді без будь-яких навідних питань; викладає матеріал без помилок і неточностей; вільно вирішує задачі та виконує практичні завдання різного ступеню складності, самостійно генерує інноваційні ідеї.

Оцінка "добре" виставляється за умови, коли здобувач знає зміст теми заняття та добре його розуміє, відповіді на питання викладає правильно, послідовно та систематично, але вони не є вичерпними, хоча на додаткові питання здобувач відповідає без помилок; вирішує всі задачі і виконує практичні завдання, відчувачи складнощі лише у найважчих випадках.

Оцінка "задовільно" ставиться здобувачу на основі його знань всього змісту теми заняття та при задовільному рівні його розуміння. Здобувач спроможний вирішувати видозмінені (спрощені) завдання за допомогою навідних питань; вирішує задачі та виконує практичні навички, відчувачи складнощі у простих випадках; не спроможний самостійно систематично викласти відповідь, але на прямо поставлені запитання відповідає правильно.

Оцінка "незадовільно" виставляється у випадках, коли знання і вміння здобувача не відповідають вимогам "задовільної" оцінки.

Критерії оцінювання усіх інших видів навчальної роботи студента ґрунтуються на вимогах Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова» ([https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc\(2026\).pdf](https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf)) і зазначені в робочій програмі навчальної дисципліни.

Оцінювання самостійної роботи.

Оцінювання самостійної роботи здобувачів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному практичному занятті.

Максимальна кількість балів, яку може отримати здобувач освіти після засвоєння дисципліни – 200 балів. Мінімальна кількість балів становить 122 бали.

7. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Навчальний контент (конспект або розширений план лекцій), тематичні плани лекцій, практичних занять, самостійної роботи, завдання для поточного контролю, методичні рекомендації, посібники).

8. ПОЛІТИКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Виконання навчальних завдань і робота за дисципліною має відповідати вимогам «Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова» ([https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc\(2026\).pdf](https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf)), Закону України «Про освіту» (ст. 42), Закону України «Про академічну доброчесність», Кодексу академічної доброчесності ВНМУ ім. М.І. Пирогова (https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/kodex_akad_dobr_edit%202026.pdf).

Здобувач освіти має право на отримання якісних освітніх послуг та безпечне освітнє середовище в умовах воєнного стану, надзвичайних ситуацій та надзвичайних станів, доступ до сучасної наукової та навчальної інформації, кваліфіковану консультативну допомогу під час вивчення дисципліни та опанування практичними навичками. Політика кафедри під час надання освітніх послуг є студентоцентрованою, базується на нормативних документах Міністерства освіти та Міністерства охорони здоров'я України, Статуті університету та порядку надання освітніх послуг, в тому числі при виникненні надзвичайних ситуацій, регламентованого основними документами та розпорядженнями щодо організації навчального процесу в ВНМУ ім. М.І. Пирогова та засадах академічної доброчесності.

Академічна доброчесність. Під час вивчення дисципліни та виконання усіх видів навчальних завдань/дослідницької діяльності здобувач освіти має керуватись Законом України «Про освіту» (ст. 42), Законом України «Про академічну доброчесність», Кодексом академічної доброчесності ВНМУ ім. М. І. Пирогова (<https://www.vnmu.edu.ua/> загальна інформація/ Основні документи/ Кодекс академічної доброчесності ВНМУ ім. М.І. Пирогова). При порушенні норм академічної доброчесності застосовуються заходи реагування відповідно до чинних нормативних документів.

Дотримання правил розпорядку ВНМУ, техніки безпеки на практичних заняттях. На першому практичному занятті викладач проводить інструктаж з безпечного поведіння в приміщеннях кафедри, ознайомлює із місцем розташування укриття, маршрутом переміщення в укриття згідно прийнятої схеми евакуації, правилами поведінки під час переміщення до укриття та перебування в ньому, пояснює всі дії, передбачені Планом реагування на надзвичайні ситуації (згідно Наказу № 505 від 30.08.2023 р.). У разі сигналу «Повітряна тривога» або інших сигналів оповіщення викладач перериває заняття. Всі разом переходять в укриття, де перебувають до скасування сигналу оповіщення. Після відміни сигналу тривоги викладач і здобувачі освіти продовжують заняття в учбових кімнатах кафедри або самостійно доопрацюють навчальний матеріал з опитуванням на наступному занятті.

Вимоги щодо підготовки до практичних занять.

Здобувач освіти зобов'язаний приймати активну участь в проведенні освітнього процесу: відвідувати заняття та бути підготовленим до них, тестові завдання до поточної теми мають

бути розв'язані у робочому зошиті, схеми та таблиці заповнені; активно обговорювати тему заняття, виконувати всі передбачені програмою завдання, шукати додаткову інформацію по темі заняття та презентувати її своїм колегам.

На заняття слід приходити вчасно. Запізнення не допускається (згідно Правил внутрішнього розпорядку для осіб, що навчаються у ВНМУ). Здобувач, який запізнився більше, ніж на 10 хвилин на заняття, не допускається до останнього і повинен його відпрацювати в установленому порядку.

У спілкуванні з викладачами, співробітниками, товаришами та іншими особами, що навчаються у ВНМУ дотримуватись ввічливості, привітності, доброзичливості. Здобувачі повинні дотримуватись тиші, спокою, шляхетної поведінки в приміщеннях кафедри.

У своїй роботі колектив кафедри дотримується принципів взаємоповаги і толерантності. Те саме вимагається від здобувачів.

Здобувач повинен дотримуватись правил безпеки під час знаходження у приміщеннях кафедри.

Під час роботи в навчально-наукових лабораторіях здобувачі дотримуються правил техніки безпеки (опубліковані на сайті кафедри (*Ортопедичної стоматології*)); при виконанні практичних завдань робоче місце має зберігатись у порядку та бути прибраним після виконання практичної роботи.

Під час перебування на клінічних базах здобувачі зобов'язані виконувати вимоги лікувально-охоронного та санітарно-гігієнічного режимів. При введенні в лікувальному закладі режиму карантинних обмежень обов'язкове строге виконання його вимог. Форма одягу при вході у стаціонарні відділення: змінне взуття, медичний халат і шапочка. При собі мати медичну маску, рукавички, антисептик. Пронесення з собою верхнього одягу, взуття, громіздких речей не дозволяється. Заборонене самовільне, без дозволу викладача, торкання до апаратури, обладнання та інструментарію. Під час співбесід з хворими та їх родичами, а також поза стаціонаром здобувачі зобов'язані дотримуватись етико-деонтологічних принципів, вимог чинного законодавства про збереження інформації. Категорично забороняється поширювати медичну та особисту інформацію пацієнтів у будь-який спосіб (в т.ч. у соцмережах, усних розповідях тощо). Під час контактів з персоналом та дискусій в процесі навчання сповідаються принципи толерантності, ввічливості та взаємоповаги, не допускається виклична, некоректна, провокативна поведінка.

Використання мобільних телефонів та інших електронних девайсів. Використання мобільних телефонів та інших електронних пристроїв на занятті не допускається (окрім екстрених дзвінків, випадків демонстрації додаткового матеріалу з теми заняття).

Пропуски занять. Пропущені заняття відпрацьовуються в порядку, встановленому в чинному Положенні про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М. І. Пирогова (посилання [https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc\(2026\).pdf](https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf)) у час, визначений графіком відпрацювань (опублікований на сайті кафедри <https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра *Ортопедичної стоматології*) черговому або своєму викладачу. Відпрацювання передбачає виконання завдань згідно теми пропущеного заняття і специфіки дисципліни.

Засвоєння теми лекцій перевіряють під час практичного, семінарського заняття (практичних навичок) та складанні підсумкового контролю ([https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc\(2026\).pdf](https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf)).

Порядок допуску до підсумкового контролю з дисципліни наведений в чинному Положенні про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М. І. Пирогова (посилання [https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc\(2026\).pdf](https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf)). До підсумкового контролю здобувачі допускаються за умови відсутності академічної заборгованості: середній бал поточних оцінок не менше 3,0 (72 бали за 120-бальною шкалою), всі підсумкові заняття до змістових модулів складено на позитивну оцінку («3» і більше), всі пропущені практичні заняття відпрацьовані на позитивну оцінку («3» і більше). В іншому випадку здобувач повинен підвищити середній бал, відпрацювавши незадовільні оцінки, та відпрацювати пропущені заняття.

Додаткові індивідуальні бали. Індивідуальні бали з дисципліни здобувач може отримати за якісне виконання індивідуальної роботи, зміст якої оприлюднений на сайті

кафедри в навчально-методичних матеріалах дисципліни, кількість балів визначається за результатами ІР згідно чинного Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М. І. Пирогова ([https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc\(2026\).pdf](https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf)).

Вирішення конфліктних питань. При виникненні непорозумінь та претензій до викладача через якість надання освітніх послуг, оцінювання знань та інших конфліктних ситуацій, здобувач повинен спершу повідомити про свої претензії викладача. Якщо конфліктне питання не вирішено, то студент має право подати звернення до завідувача кафедри згідно Положення про розгляд звернень здобувачів вищої освіти у ВНМУ ім. М. І. Пирогова ([https://www.vnmu.edu.ua/Загальна інформація/Основні документи](https://www.vnmu.edu.ua/Загальна_інформація/Основні_документи)). Також здобувач має право звернутись до студентського самоврядування, адміністрації факультету (інституту) чи університету безпосередньо чи через скриньки довіри (лінки і адреси доступні на офіційному сайті ВНМУ). Кафедра виходить з розуміння того, студентоцентричність передбачає відповідальність здобувача за свідоме й активне набуття знань, належне виконання передбачених законодавством та регуляторними документами ВНМУ норм і правил та залишає за собою право інформувати відповідні структури про порушення з боку студентів.

Політика в умовах змішаного навчання. Порядок змішаного навчання регулюється Положенням про запровадження елементів дистанційного навчання у ВНМУ ім. М. І. Пирогова ([https://www.vnmu.edu.ua/ Загальна інформація/Основні документи](https://www.vnmu.edu.ua/Загальна_інформація/Основні_документи)). Основними навчальними платформами для проведення навчальних занять є Microsoft Team, Google Meets. Порядок проведення практичних занять, лекцій, відпрацювань та консультацій під час дистанційного навчання оприлюднюється на веб-сторінці кафедри ([https://www.vnmu.edu.ua/ кафедра Ортопедичної стоматології / Студенту/ форма навчання/курс/навчально-методичні матеріали](https://www.vnmu.edu.ua/кафедра_Ортопедичної_стоматології_Студенту/форма_навчання/курс/навчально-методичні_матеріали)).

Зворотній зв'язок з викладачем здійснюється через чат в Microsoft Team, месенджери (Viber, Telegram, WhatsApp) або електронну пошту (на вибір викладача) в робочий час.

9. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

Навчально-методичне забезпечення дисципліни оприлюднено на сайті кафедри ортопедичної стоматології. Маршрут отримання матеріалів [https://www.vnmu.edu.ua/кафедра-ортопедичної-стоматології/Студенту/Очна форма навчання/Стоматологія/ 2 курс/](https://www.vnmu.edu.ua/кафедра-ортопедичної-стоматології/Студенту/Очна_форма_навчання/Стоматологія/2_курс/) Навчально-методичні матеріали.

ЛІТЕРАТУРА

Базова з дисципліни «Сестринська практика»:

- «Медсестринство в стоматології»: навчальний посібник / І. П. Мазур, Л. О. Щербак, С. В. Хлебас та ін.; за ред. І. П. Мазур. — 2-е вид. — К.: ВСВ «Медицина», 2024. — 160 с.
Кафедра терапевтичної стоматології:
- «Терапевтична стоматологія: у 4 томах. Том 1. Пропедевтика терапевтичної стоматології» / М. Ф. Данилевський, А. В. Борисенко, Л. Ф. Сідельнікова та ін.; за ред. А. В. Борисенка. — 4-е вид., випр. — К.: ВСВ «Медицина», 2020 (та перевидання). — 456 с.
- «Терапевтична стоматологія: у 4 томах. Том 2. Карієс. Пульпіт. Періодонтит. Ротовий сепсис» / за ред. А. В. Борисенка. — 4-е вид. — К.: ВСВ «Медицина», 2024/2025. — 592 с.
Кафедра ортопедичної стоматології:
- «Ортопедична стоматологія» / М. М. Рожко, Т. М. Михайленко та ін.; за ред. М. М. Рожко. — К.: ВСВ «Медицина», 2020/2021.
Кафедра стоматології дитячого віку:
- «Пропедевтика дитячої терапевтичної стоматології» / Л. О. Хоменко, О. І. Остапко, Н. В. Біденко та ін. — К.: Книга-плюс, 2021. — 310 с.
Кафедра хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії:
- «Хірургічна стоматологія та щелепно-лицева хірургія дитячого віку»: нац. підручник / Л. М. Яковенко, В. Г. Черкасов, І. Л. Чехова та ін.; за ред. Л. М. Яковенко. — 2-е вид. — К.: ВСВ «Медицина», 2022. — 496 с.

- «Хірургічна стоматологія та щелепно-лицева хірургія» : підручник : у 3 т. Том 1 / О. О. Тимофєєв. — Львів : Видавництво Магнолія, 2025. — 348 с.

Допоміжна з дисципліни «Пропедевтика ортопедичної стоматології»:

1. Батіг В.М. Систематизоване викладення змісту навчальної дисципліни «Терапевтична стоматологія». Навчальний посібник. / В.М. Батіг, В.І. Струк. – Чернівці, 2016. – 227 с.
2. Додаткові методи обстеження у стоматології: навчальний посібник / Гасюк Н.В., Черняк В.В., Клітинська В.В., Бородач В.О. та ін.. – Тернопіль, 2017. – 120 с.
3. Невідкладні стани у стоматологічній практиці: навч. посіб./ І.М. Скрипник, П.М. Скрипников, Л.Я. Богашова, О.Ф. Гопко. – К.: ВСВ «Медицина», 2013. – 224 с.
4. Протоколи надання медичної допомоги за спеціальностями „ортопедична стоматологія”, „терапевтична стоматологія”, „хірургічна стоматологія”, „ортодонтія”, „дитяча терапевтична стоматологія”, „дитяча хірургічна стоматологія”: Нормативне виробничо-практичне видання. – К.: МНІАЦ медичної статистики; МВЦ „Медінформ”, 2007. –236 с.
5. Дезінфекція, передстерилізаційне очищення, стерилізація медичних виробів в закладах охорони здоров'я // Стоматолог Інфо. - 2016. - N 10 (Спецвипуск). - С. 2-74.
6. Наказ «Про затвердження методичних рекомендацій" Хірургічна та гігієнічна обробка рук медичного персоналу »// Стоматолог Інфо. - 2016. - N 10 (Спецвипуск). - С. 55-62.
7. Санітарні правила пристрою, устаткування, експлуатації амбулаторно-поліклінічних установ стоматологічного профілю, охорони праці та особистої гігієни персоналу // Стоматолог Інфо. - 2016. - N 10 (Спецвипуск). - С. 43-54.
8. Dental Drug Reference.-Mosby.-2017.-480 p.

ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ

1. Сайт кафедри <http://www.vnmu.edu.ua/кафедра-ортопедичної-стоматології>
2. Електронна адреса сайту університету: <http://vnmu.edu.ua>
3. Електронна адреса сайту бібліотеки університету: <http://library.vnmu.edu.ua>
4. Всесвітня організація охорони здоров'я <http://www.who.int/en/>
5. Центр тестування <https://www.testcentr.org.ua/uk/>
6. МОЗ України <https://moz.gov.ua/>
7. Центр громадського здоров'я МОЗ України <https://phc.org.ua/kontrol-zakhvoryuvan>

Силабус з дисципліни «Сестринська практика» обговорено та затверджено на засіданні кафедри ортопедичної стоматології (протокол №1 від «27» серпня 2025 р.).

Відповідальний(а) за курс:

старший викладач ЗВО

 Наталія БАБІЙЧУК

Завідувач кафедри ортопедичної стоматології

кандидат медичних наук, доцент ЗВО Едуард БЕЛЯЄВ